

Att tänka på inför förestående bortgång

Corona har fått många äldre att tänka på sin förestående bortgång. Vi ombeds att vidta en lång rad försiktighetsåtgärder för att hindra smittspridning och rädda livet. Oavsett om vi drabbas av corona eller ej så är livet inte oändligt. Även om du idag känner dig helt frisk är det en bra idé att ägna en stund av coronaisoleringen åt en del praktiska förberedelser inför den förestående bortgången oavsett om den kommer att ske i närtid eller långt fram i tiden.

Framtidsfullmakt

En framtidsfullmakt reglerar vem som ska företräda dig om du inte längre kan göra det själv. Det kan gälla ekonomin, men också att ta tillvara dina intressen när det gäller personliga saker, t.ex. hemtjänst, flytt till äldreboende. Framtidsfullmakt är ett alternativ till god man och vanliga fullmakter.

- Framtidsfullmakten ska vara skriftlig.
- Det ska framgå att det är en framtidsfullmakt, vem som ger fullmakten, vem som får den, vad den kan användas till och övriga villkor.
- Den ska bevittnas.
- Den som fått fullmakten avgör när den ska börja tillämpas – vid varaktiga problem av något slag.

Blankett finns på *Demensförbundets* webbplats: <https://www.demensforbundet.se/att-vara-anhorig/lag-och-ratt/framtidsfullmakt/>

Den digitala kvarlåtenskapen

Vad bör du tänka på och vad behöver du göra redan idag som förbereder för dina efterlevande?

VAD?

- Skriv en lista på alla inloggningar (Apple-ID, Microsoft, Google, e-postkonton, Facebook, bank-ID, webbplatser m.m.) med lösenord om du inte redan har samlat dem i en anteckningsbok.
- Notera vad du vill ska sparas och vidarebefordras till någon.

VEM?

- Vem ska få tillgång till dessa uppgifter? Hur får denna person reda på detta? Vad vill jag skydda för insyn? Vem vill jag inte ska få tillgång, läsa eller ladda ner?

VAR?

- Var ska dessa uppgifter förvaras? Öppet eller hemligt? I bankfack, hos barn, advokat eller begravningsbyrå?

Styr ditt digitala liv efter döden

Det skiljer sig en del mellan olika plattformar när det gäller vad som händer med ett konto efter döden, och vilken information som anhöriga kan komma åt. Generellt är tipset att vara så förberedd som möjligt – exempelvis erbjuder många tjänster möjligheten att registrera betrodda personer, som sedan snabbt kan stänga ned kontot eller hjälpa till med andra saker. På andra tjänster saknas den möjligheten, så det är bra om du på något sätt ger dina anhöriga tillgång till dina uppgifter.

Facebook

Facebook har som policy att omvandla en avlidne persons profil till en minnessida. När det väl är gjort går det inte längre att logga in på sidan. Det personen har delat (till exempel foton och inlägg) finns kvar och är synligt för målgruppen personen valde att dela det med. I undantagsfall ger Facebook ut ytterligare information från kontot, men då krävs det att du bevisar att du är en behörig representant för den avlidne, och dessutom visar ett domstolsbeslut. Det bryter mot plattformens villkor att logga in på en annans konto, däremot kan verifierade familjemedlemmar begära att ett konto tas bort. En smart sak att göra är att välja en efterlevande kontaktperson, som hanterar din minnessida (bland annat

uppdatera profilbild, omslagsfoto och fästa inlägg). Du hittar den informationen under *Inställningar* > *Inställningar för minneskonto*.

Instagram

Instagram ägs av Facebook och fungerar därför snarlikt när det kommer till dessa saker. Även här omvandlas en avliden persons profil till en minnessida. Verifierade familjemedlemmar kan begära att konto tas bort. Mer info:

https://www.facebook.com/help/instagram/264154560391256?helpref=hc_fnav

Twitter

Till skillnad från de flesta andra omvandlas inte Twitter-konton till minnessidor, istället tas inaktiva konton bort automatiskt efter en viss tid. Det går att ta bort konton manuellt, genom att skicka ett formulär till Twitter (<https://help.twitter.com/forms/privacy>). Liksom de flesta andra ger Twitter inte andra personer åtkomst till ett konto, oavsett relation. Däremot kan familjemedlemmar och andra auktoriserade personer begära att bilder och filmklipp ska tas bort.

Google

För ditt Google-konto finns det flera valmöjligheter, men som med alla övriga tjänster gäller det att vara förberedd. Du kan välja vad som ska hända med ditt konto när det har varit inaktivt. Se:

<https://myaccount.google.com/inactive> och/eller <https://myaccount.google.com/delete-services-or-account>. Du kan bland annat ställa in hur lång tid kontot ska vara inaktivt innan Google raderar det.

Google påminner dig en månad innan radering. Vill du inte att kontot ska försvinna kan du välja vem som ska få tillgång till informationen. För att sätta upp en så kallad betrodd kontakt, som får tillgång till ditt konto, behöver du dennes mejladress samt telefonnummer

<https://support.google.com/accounts/answer/3036546?hl=sv>.

Apple

Apple har ingen automatisk process för att radera konton. Du behöver kontakta deras support och lämna en stämningsansökan eller domstolsförfarande.

Microsoft

Microsoft tar automatiskt bort konton som är inaktiva i mer än fem år. För att få tillgång till information från avliden person behöver du kontakta Microsoft för att lämna en formell stämningsansökan eller ett domstolsföreläggande. Mer om hur den processen går till finns att läsa här på Microsofts webbplats.

Info här: <https://support.microsoft.com/sv-se/help/4027923/microsoft-account-how-to-close-your-microsoft-account>.

LinkedIn

För att ta bort LinkedIn-konton har företaget ett formulär där du fyller i information om den avlidne, såsom LinkedIn-konto, datum för bortgång, mejladress och vilken relation ni hade. Du hittar formuläret här <https://www.linkedin.com/help/linkedin/answer/10508/stanga-ett-konto-pa-linkedin?lang=sv>.

Referenser

Efterliv: <https://efterliv.se/category/guider/>

Instagram: <https://efterliv.se/guider/instagram/>

Google: <https://efterliv.se/guider/gmail/>

Facebook: <https://efterliv.se/guider/facebook/>

Skatteverkets efterlevandeguide: <https://www.efterlevandeguiden.se/>

Vita arkivet: www.fonus.se

Efterhjälpen: <https://www.cynk.se/> sköter nedsläckning av sociala m medier.